

C/2024/484

23.1.2024

P9_TA(2023)0239

Kvaliteetne praktika ELis

Euroopa Parlamendi 14. juuni 2023. aasta resolutsioon soovitud komisjonile kvaliteetse praktika kohta liidus (2020/2005(INL))

(C/2024/484)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artiklit 225,
- võttes arvesse ELi toimimise lepingu artiklit 292 koostoimes ELi toimimise lepingu artiklitega 153 ja 166,
- võttes arvesse ELi toimimise lepingu artikli 153 lõike 2 punkti b koostoimes artikli 153 lõike 1 punktiga b,
- võttes arvesse nõukogu 10. märtsi 2014. aasta soovitud praktika kvaliteediraamistiku kohta ⁽¹⁾ (edaspidi „nõukogu 2014. aasta soovitus“),
- võttes arvesse komisjoni 3. augusti 2022. aasta faktilist koondaruannet veebipõhise avaliku konsultatsiooni kohta, millega toetati nõukogu 2014. aasta soovitud (praktika kvaliteediraamistiku kohta) hindamist ⁽²⁾,
- võttes arvesse Eurofoundi 27. juuli 2017. aasta aruannet „Fraudulent contracting of work: Abusing traineeship status (Austria, Finland, Spain and UK)“ (Pettusega seotud tööle võtmise lepingud: praktikastaatuse kuritarvitamine (Austria, Soome, Hispaania ja Ühendkuningriik)) ⁽³⁾,
- võttes arvesse komisjoni 2018. aasta oktoobri aruannet „Traineeships under the Youth Guarantee – Experience from the local“ (Praktika noortegarantii raames – kogemus kohapealt) ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse komisjoni 4. oktoobri 2016. aasta teatist „Noortegarantii ja noorte tööhõive algatus kolm aastat hiljem“ (COM(2016)0646),
- võttes arvesse komisjoni talituste 4. oktoobri 2016. aasta töödokumenti praktika kvaliteediraamistiku kohaldamise kohta (SWD(2016)0324),
- võttes arvesse nõukogu 30. oktoobri 2020. aasta soovitud, milles käsitletakse algatust „Töösild – noorte tööhõive tugevdamine“ ja millega asendatakse nõukogu 22. aprilli 2013. aasta soovitud noortegarantii loomise kohta ⁽⁵⁾,
- võttes arvesse oma 8. oktoobri 2020. aasta resolutsiooni noortegarantii kohta ⁽⁶⁾,
- võttes arvesse oma 17. detsembri 2020. aasta resolutsiooni tugeva sotsiaalse Euroopa kohta õiglaste üleminekute jaoks ⁽⁷⁾,
- võttes arvesse oma 17. veebruari 2022. aasta resolutsiooni Euroopa noorte võimestamise kohta: pandeemiajärgne tööhõive ja sotsiaalne taaste ⁽⁸⁾,
- võttes arvesse oma 24. novembri 2022. aasta resolutsiooni Euroopa noorteaasta 2022 pärandi kohta ⁽⁹⁾,

⁽¹⁾ ELT C 88, 27.3.2014, lk 1.

⁽²⁾ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13118-Quality-Framework-for-Traineeships-review-evaluation-public-consultation_et

⁽³⁾ <https://www.eurofound.europa.eu/publications/information-sheet/2017/fraudulent-contracting-of-work-abusing-traineeship-status-austria-finland-spain-and-uk>

⁽⁴⁾ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=et&pubId=8163&furtherPubs=yes>

⁽⁵⁾ ELT C 372, 4.11.2020, lk 1.

⁽⁶⁾ ELT C 395, 29.9.2021, lk 101.

⁽⁷⁾ ELT C 445, 29.10.2021, lk 75.

⁽⁸⁾ ELT C 342, 6.9.2022, lk 265.

⁽⁹⁾ ELT C 167, 11.5.2023, lk 83.

- võttes arvesse Euroopa sotsiaalõiguste sammast, mille Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon kuulutasid välja 17. novembril 2017. aastal Göteborgis toimunud tippkohtumisel, eelkõige selle põhimõtteid nr 1 ja 4, Euroopa sotsiaalõiguste samba tegevuskava ning 2021. aasta Porto sotsiaaltippkohtumise deklaratsiooni, milles lubatakse töötada sotsiaalse Euroopa nimel ja tugevdada sotsiaalset ühtekuuluvust,
 - võttes arvesse Euroopa tuleviku konverentsi 30. novembri 2022. aasta lõppdokumenti, mis võeti vastu Euroopa noorteaasta raames, eelkõige ettepaneku nr 47 meedet nr 5, milles kutsutakse üles tagama, et noorte praktika- ja töökohad vastaksid kvaliteedistandarditele, sealhulgas tasustamist käsitlevatele standarditele, kaotades noorte miinimumpalga ja muud noori diskrimineerivad tööõiguse sätted ning keelates õigusakti abil tasustamata praktika tööturul ja väljaspool kooliharidust,
 - võttes arvesse komisjoni 10. jaanuari 2023. aasta hinnangut, milles käsitletakse nõukogu soovitud praktika kvaliteediraamistiku kohta,
 - võttes arvesse majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelist pakti, mille osalisriigid on kõik ELi liikmesriigid, eriti selle artikli 7 punkti a alapunkti i õiglase töötasu ja võrdse tasustamise kohta, artikli 7 punkti c kõigile võrdsete võimaluste kohta ja artiklit 9 kõigi õiguse kohta sotsiaalkindlustusele,
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. oktoobri 2019. aasta määrust (EL) 2019/1700 (millega luuakse valimitena kogutud individuaalsetel andmetel põhineva üksikisikuid ja leibkondi käsitleva Euroopa statistika ühtne raamistik ning muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruseid (EÜ) nr 808/2004, (EÜ) nr 452/2008 ja (EÜ) nr 1338/2008 ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1177/2003 ja nõukogu määrus (EÜ) nr 577/98)⁽¹⁰⁾,
 - võttes arvesse puuetega inimeste õiguste strateegiat aastateks 2021–2030,
 - võttes arvesse oma 13. detsembri 2022. aasta resolutsiooni puuetega inimestele võrdsete õiguste tagamise kohta⁽¹¹⁾,
 - võttes arvesse ÜRO 2006. aasta puuetega inimeste õiguste konventsiooni,
 - võttes arvesse kodukorra artikleid 47 ja 54,
 - võttes arvesse kultuuri- ja hariduskomisjoni arvamust,
 - võttes arvesse tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni raportit (A9-0186/2023),
- A. arvestades, et praktika on noorte jaoks oluline viis omandada enne stabiilse töökoha leidmist kogemusi; arvestades, et praktika võib hõlbustada suundumist haridussüsteemist või kutseõppest tööturule; arvestades, et on väga tähtis luua optimaalsed tingimused ja stiimulid, et võimaldada noorte juurdepääsu kvaliteetsele praktikale, mis annab neile kasuliku õpi- ja töökogemuse ning arendab vajalikke oskusi; arvestades, et praktikantidel, kes on avatud turu tingimustes toimival praktilal, aktiivse tööturupoliitika raames toimival praktilal ja kutsealase koolituse kohustusliku osana toimival praktilal, peaks olema õigus saada I lisa kohast tasu; arvestades, et praktikandid, kes läbivad praktika hariduskvalifikatsiooni omandamiseks, peaksid saama II lisa kohast piisavat hüvitist;
- B. arvestades, et COVID-19 pandeemia kahjustas paljusid haridus- ja töövõimalusi ning takistas seega oskuste omandamist; arvestades, et see mõjutas ebaproportsionaalselt suurel määral ebasoodsas olukorras olevate noorte suundumist koolist tööle;
- C. arvestades, et liidus on erisuguseid praktikaliike; arvestades, et praktikat võib käsitada piiratud tähtajaga tööpraktikana, mis hõlmab õppe- ja koolituskomponenti ning mis läbitakse praktiliste ja erialaste kogemuste omandamiseks, et parandada isiku tööalast konkurentsivõimet ja hõlbustada üleminekut stabiilsele tööle; arvestades, et Euroopa Parlament on korduvalt hukka mõistnud tasustamata praktika kui noorte töötajate ärakasutamise vormi ja nende õiguste rikkumise ning nõudnud ühist õigusraamistikku, et tagada praktika eest õiglase tasu maksmine ekspluuteerivate tavade vältimiseks⁽¹²⁾;

⁽¹⁰⁾ ELT L 261 I, 14.10.2019, lk 1.

⁽¹¹⁾ ELT C 177, 17.5.2023, lk 13.

⁽¹²⁾ Euroopa Parlamendi 17. veebruari 2022. aasta resolutsioon Euroopa noorte võimestamise kohta: pandeemiajärgne tööhõive ja sotsiaalne taaste (ELT C 342, 6.9.2022, lk 265).

- D. arvestades, et enamik praktikakohti kogu liidus võib jagada järgmistesse kategooriatesse: avatud turu tingimustes toimuv praktika, aktiivse tööturupoliitika raames toimuv praktika ning akadeemilise või kutsealase õppekava osaks oleva kutsealase koolituse ja praktikana toimuv praktika; arvestades, et kõik need eri praktikaliigid annavad noortele võimaluse saada koolitust, omandada tööturu vajadustele vastavaid oskusi ning peaksid tulevikus võimaldama neile lihtsamat juurdepääsu kvaliteetsetele töökohtadele, täites ühtlasi nende isiklike vajadusi; arvestades, et liidul, liikmesriikidel ja sotsiaalpartneritel on kvaliteetsetele praktikakohtadele juurdepääsu tagamisel keskne roll;
- E. arvestades, et kogu liidus reguleeritakse praktikat eri õigusraamistike ja lähenemisviisidega; arvestades, et sellised regulatiivsed erinevused on olemas nii liikmesriikide vahel kui ka mõnel juhul liikmesriikide sees;
- F. arvestades, et uuringutes on leitud seoseid praktika kvaliteedi ja tööhõivetulemuste vahel⁽¹³⁾, kusjuures kvaliteetse praktika üks peamisi kvaliteedikriteeriume on töötasu⁽¹⁴⁾;
- G. arvestades, et nõukogu 2014. aasta soovitusel käsitletakse avatud turu tingimustes toimuvat praktikat ja aktiivse tööturupoliitika raames toimuvat praktikat;
- H. arvestades, et nõukogu 2014. aasta soovitusel soovitatakse liikmesriikidel rakendada praktika kvaliteediraamistiku järgmisi põhimõtteid: kirjalike praktikalepingute sõlmimine, õpi- ja praktikaeesmärgid, praktikantidele kohaldatavad töötingimused, praktikandi ja praktika pakkuja õigused ja kohustused, praktika piiramine mõistliku kestusega, praktika nõuetekohane tunnustamine liidu vahenditega (nt Europass), läbipaistvusnõuded, piiriülese praktika ettenägemine, Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide kasutamine praktika edendamiseks ning praktika kvaliteediraamistiku kohaldamine;
- I. arvestades, et inimene võib diskrimineerimist kogeda mitmesuguste tegurite, sealhulgas tema soo, rassi, nahavärvuse, rahvuse, etnilise, sotsiaalse või majandusliku päritolu, geneetiliste omaduste, keele, usutunnistuse või veendumuste, poliitiliste või muude arvamuste, rahvusvähemusse kuulumise, varalise seisundi, sünnipära, puuete, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel⁽¹⁵⁾; arvestades, et äärmiselt tähtis on keskenduda igasuguse diskrimineerimise käsitlemisele ja kaotamisele praktikal ning tagada praktika juurdepääsetavus isikutele ja isikute rühmadele, kes on tööturul kõige kaugemal; arvestades, et kehvas finantsolukorras elavatel noortel, sealhulgas üksikvanemaga leibkondades elavatel inimestel, puuetega inimestel, rändajatel, madalama haridustasemega inimestel, noortel, kes ei ela koos oma vanematega, ja madala tööhõivega leibkondadest pärit inimestel on väiksem tõenäosus saada rahalisi vahendeid, mis on vajalikud tasustamata või madalalpalgaliste praktikakohtade jaoks⁽¹⁶⁾;
- J. arvestades, et 2022. aasta juulis oli 87 miljonil liidu kodanikul mingit liiki puue; arvestades, et puuetega inimesed seisavad endiselt silmitsi takistustega kvaliteetsetele praktikakohtadele juurdepääsul ja avatud tööturul töö leidmisel;
- K. arvestades, et kvaliteetne praktika on äärmiselt oluline noorte vajalikuks harimiseks ja koolitamiseks, et rahuldada tööturu vajadusi ning tegeleda oskuste nõudlusele mittevastavusega ja sellest tuleneva tööjõupuudusega liidus, võttes samal ajal arvesse praktikandi isiklike huve ja rõhutades võimalikku lisaväärtust nii tööandjate kui ka praktikantide jaoks; arvestades, et liiga paljud noored ei suuda leida stabiilset töökohta, sest olemasolevad töökohad ei pruugi vastata nende oskustele; arvestades, et samal ajal on 40 % tööandjatest⁽¹⁷⁾ raskusi leida vajalike oskustega töötajaid; arvestades, et liidu noorte töötuse määr on 15,1 % ja praeguse elukalliduse kriisi kontekstis on Eurostati andmetel⁽¹⁸⁾ noored kõige suuremas vaesusriskis, kusjuures iga neljas noor elab vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse ohus ning noored naised elavad suuremas vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse ohus;
- L. arvestades, et umbes pooled kõikidest liidu 15–34-aastastest on omandanud töökogemuse vähemalt ühe praktika kaudu; arvestades, et enamik noori teatab, et on enne stabiilse töökoha saamist läbinud kaks tasustamata praktikat⁽¹⁹⁾; arvestades, et see tähendab, et liidus osaleb aastas vähemalt ühel praktikal ligikaudu neli miljonit inimest⁽²⁰⁾;

⁽¹³⁾ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2022/699459/EPRS_STU\(2022\)699459_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2022/699459/EPRS_STU(2022)699459_EN.pdf), lk 1.

⁽¹⁴⁾ https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/-/dgreports/-/dcomm/-/publ/documents/publication/wcms_799773.pdf

⁽¹⁵⁾ Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikkel 21 mittediskrimineerimise kohta: <http://fra.europa.eu/en/eu-charter/article/21-non-discrimination#:~:text=Any%20discrimination%20based%20on%20any,sexual%20orientation%20shall%20be%20prohibited.>

⁽¹⁶⁾ <https://www.youthforum.org/files/230111-DP-CostUnpaidInternships.pdf>

⁽¹⁷⁾ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1146&langId=et>.

⁽¹⁸⁾ https://www.cedefop.europa.eu/files/9173_en.pdf.

⁽¹⁹⁾ <https://www.youthforum.org/files/230111-DP-CostUnpaidInternships.pdf>.

⁽²⁰⁾ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2022/699459/EPRS_STU\(2022\)699459_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2022/699459/EPRS_STU(2022)699459_EN.pdf), lk 2.

- M. arvestades, et enamik Eurobaromeetri uuringu käigus küsitatud praktikantidest arvab, et nende kogemus oli või oleks kasulik stabiilse töökoha leidmiseks (71 %), kuid sellega ei nõustu peaaegu kolmandik (28 %) ⁽²¹⁾;
- N. arvestades, et uuringud kinnitavad, et see, mil määral praktika hõlbustab üleminekut tööellu, sõltub praktika õppesisu ja töötingimuste kvaliteedist ⁽²²⁾;
- O. arvestades, et eespool nimetatud Eurobaromeetri uuringu kohaselt sai rahalist hüvitist ainult 40 % praktikantidest, ning arvestades, et rohkem kui pooled neist praktikantidest (53 %) leidsid, et hüvitis ei ole nende põhiliste elamiskulude katmiseks piisav ⁽²³⁾;
- P. arvestades, et Eurobaromeetri uuringu kohaselt läbitakse praktika teises liikmesriigis ikka veel harva: ainult 9 % liidu praktikast toimub välismaal ⁽²⁴⁾;
- Q. arvestades, et liidu ja riiklikul tasandil puuduvad ajakohased võrdlusandmed praktika ja eriti avatud tööturu tingimustes toimuva praktika kohta; arvestades, et liidus kättesaadavates andmetes on praktika kohta kasutatud eri määratlusi, mis tekitab nende võrdlemisel probleeme;
- R. arvestades, et stiimulid tööandjatele on kvaliteetse praktika pakkumisel üliolulised, eelkõige juhul, kui need tööandjad on mikroettevõtjad ning väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad; arvestades, et praktika ajal on soovitatav tugevdada praktikantide toetamiseks digioskusi ja vajalikke digivahendeid; arvestades, et sellega seoses annab programmi „Erasmus +“ raames pakutav digitaalsete võimaluste praktikaprogramm üliõpilastele ja noortele koolilõpetanutele võimaluse omandada tööl digioskusi ja saada kogemusi tehnosektoris; arvestades, et kvaliteetne praktika peaks üldjuhul toimuma füüsilise kohalviibimise vormis; arvestades, et kaug- või hübriid töö on arvukates sektorites ja äriühingutes üha enam normiks; arvestades, et sellega seoses peaks praktika kaug- või hübriidosa olema vastuvõetav ainult siis, kui töökohal viibimine ei ole vajalik või võimalik, ning see peaks vastama kvaliteedikriteeriumidele;
1. rõhutab, et praktika on peamiselt õpikogemus, mis ei tohiks asendada algtaseme töökohti; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tihedas koostöös sotsiaalpartneritega hõlbustama ja parandama noorte juurdepääsu kvaliteetsele, tasustatud ja kaasavale praktikale, eelkõige vähese kaitstuse taustaga noorte jaoks, et saavutada liidu sotsiaalse ühtekuuluvuse ja kaasatuse eesmärki;
 2. rõhutab vajadust kvaliteetse praktika järele, et parandada noorte oskusi ja tööalast konkurentsivõimet, lihtsustades seeläbi nende suundumist tööturule; rõhutab, et praktika võib anda noortele võimaluse õppida ja katsetada eri karjäärivalikuid, et selgitada välja, millised töökohad sobivad kõige paremini nende annete ja püüdlustega;
 3. rõhutab vajadust noorte korraliku harimise ja koolitamise järele, et rahuldada tööturu vajadusi ja tegeleda sedasi oskuste nõudlusele mittevastavuse probleemiga, võttes samal ajal arvesse nende isiklike huve ja rõhutades võimalikku lisaväärtust nii tööandjate kui ka praktikantide jaoks; rõhutab samuti sellega seoses vajadust pakkuda praktikavõimalusi valdkondades, mis on seotud vajalike oskuste, tööjõupuuduse ja tulevikule orienteeritud sektoritega, pidades silmas nii rohe- kui ka digipöoret;
 4. rõhutab, et liit ei saa toetada ebakindlust ega rahastada riiklikest vahenditest halva kvaliteediga ja tasustamata praktikat; rõhutab, et tööandjad peaksid saama ja kasutama avaliku sektori rahalist toetust ainult siis, kui nad järgivad kvaliteedikriteeriume, õigusakte ja kollektiivlepinguid;
 5. tuletab meelde, et kvaliteetne praktika võib anda väärtusliku panuse liidu sotsiaalsete eesmärkide saavutamisse 2030. aastaks: vähemalt 60 % kõigist täiskasvanutest osaleb igal aastal praktilisel ja vähemalt 78 % 20–64-aastastest inimestest töötab ning kooskõlas kestliku arengu tegevuskavaga 2030 ning ÜRO kestliku arengu eesmärkidega nr 1, 4, 8 ja 10 vähendatakse kvaliteetsete võimaluste kaudu nende noorte osakaalu, kes ei tööta, ei õpi ega osale koolitusel (NEET-noored), 9 %-le;
 6. rõhutab vajadust kaitsta noori mitme järjestikuse praktika eest, jälgides rangelt selliste lepingute kasutamist, mille eesmärk on üleminek hariduse omandamiselt tööturule;

⁽²¹⁾ <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/1091>.

⁽²²⁾ Mõjuhinang, mis on lisatud ettepanekule võtta vastu nõukogu soovitus praktika kvaliteediraamistiku kohta (SWD(2013)0495), lk 15.

⁽²³⁾ Samas.

⁽²⁴⁾ Samas.

7. rõhutab, et kvaliteetne praktika edendab elukestva õppe ideed, aitab kohaneda tööturul toimuvate dünaamiliste muutustega ja pikendab seega tööelu;

Kehtiva raamistiku läbivaatamine

8. kutsub komisjoni üles ajakohastama ja tugevdama nõukogu 2014. aasta soovitusi ning muutma selle tugevamaks õigusaktiks;

9. tunnustab, et olemasolevad praktika kvaliteediraamistiku põhimõtted on endiselt asjakohased, suunates tööandjaid kvaliteetset praktikat pakkuma; võtab teadmiseks noorte kaitsetu olukorra tööturul; rõhutab, et praktika kvaliteediraamistikku tuleb lisada uusi põhimõtteid, et parandada praktika kvaliteeti ja hõlbustada kõigi noorte üleminekut haridussüsteemist tööturule; kutsub seepärast komisjoni üles lisama ajakohastatud praktika kvaliteediraamistikku järgmised lisapõhimõtted:

- praktikantidele piisava hüvitise maksmine elukalliduse alusel;
- praktikantide juurdepääs sotsiaalkaitsele kooskõlas riiklike kavadega;
- vähese kaitstusega taustaga praktikantide, sealhulgas puuetega praktikantide parem juurdepääs praktikale, kasutades valdkonnaülest lähenemisviisi;
- juurdepääsetavad töökohad;
- kaugosaluse vormis toimuvate praktikaosade vastavus kvaliteedikriteeriumidele;
- selged õpiesmärgid ning juurdepääs ajakohasele mentorlusele ja juhendamisele, mida pakuvad koolitatud mentorid, et tagada oskuste põlvkondadevaheline ülekandmine;
- koostöö riiklike tööinspeksioonide ja asjaomaste ametiasutustega, et teatada loodud kanalite kaudu ametiseisundi kuritarvitamisest ja halvatest tingimustest praktikaperioodil;

10. kutsub komisjoni üles esitama ettepaneku direktiivi kohta, milles käsitletakse avatud turu tingimustes toimuvat praktikat, aktiivse tööturupoliitika raames toimuvat praktikat ja kutsealase koolituse kohustusliku osana toimuvat praktikat, et tagada minimaalsed kvaliteedistandardid, sealhulgas reeglid praktika kestuse kohta, juurdepääs sotsiaalkaitsele kooskõlas riikliku õiguse ja tavaga ning inimväärsele elatusasemele vastav töötasu, et vältida ekspluateerivaid tavasid kooskõlas I lisas esitatud direktiivi eelnõuga;

Abi ja teadlikkuse suurendamine

11. mõistab hukka praktikastaatuse kasutamise kõrgelt kvalifitseeritud ja spetsialiseerunud töötajate töölevõtmiseks, kuigi nad on sisuliselt töötajad ja nende töösuhet tuleks sellisena tunnustada; selline kuritarvitus toob sageli kaasa töökoha ebakindluse, madalama palga ja sotsiaalkaitse puudumise ning eelkõige tasustatud puhkuse, ravikindlustuse, vanema-puhkuse ning aastalõpupremiate puudumise; rõhutab, kui oluline on mitte lubada selliste tavade ametlikuks ja seaduslikuks muutmist;

12. kordab, et Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+), taaste- ja vastupidavusrahanõu ning selle juurde kuuluv tulemustabel, mis seob taasterahastu „NextGenerationEU“ rahastamise poliitikaga, ja noortegarantii võivad aidata suurendada kvaliteetsete, sealhulgas ebasoodsas olukorras olevatele rühmadele juurdepääsetavate praktikakohtade arvu; nõuab tungivalt, et liikmesriigid kasutaksid komisjoni toetusel kõiki selles valdkonnas kättesaadavaid vahendeid; kutsub liikmesriike üles suurendama investeringuid, sealhulgas ESF+ kaudu, et toetada meetmeid, mille eesmärk on integreerida ebasoodsas olukorras olevad noored;

13. kutsub liikmesriike üles kasutama ESF+ paremini ära, et aidata kaasa edasiminekule haridus- ja praktikavaldkonnas ning üleminekul tööellu, toetades oskuste ja pädevuste arendamist, sh täiend-, ümber- ja elukestvat õpet ning tööalast konkurentsivõimet, et hõlbustada kõigi, eriti vähese kaitstusega taustaga inimeste täielikku osalemist ühiskonnas, tagamaks neile võrdsed võimalused, ja aidates kaasa konkurentsivõimele⁽²⁵⁾; rõhutab programmi „Erasmus+“ erilist rolli noorte praktikantide tööjõualase liikuvuse edendamisel liidu sees;

14. kutsub komisjoni üles suurendama riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil teadlikkust olemasolevatest liidu rahalistest vahenditest, et tagada kõigile juurdepääs kvaliteetsele praktikale, eriti vähese kaitstusega taustaga inimeste puhul, tagamaks neile võrdsed võimalused;

⁽²⁵⁾ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021R1057&from=ET>

15. kutsub komisjoni üles toetama liikmesriikide vahelist parimate tavade vahetamist kõigile juurdepääsetava kvaliteetse praktika valdkonnas; julgustab liikmesriike andma tööandjatele, eelkõige mikroettevõtjatele ning väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele suuniseid ja abi, et võimaldada neil pakkuda kvaliteetset praktikat, ning andma stiimuleid tööandjatele, kes pakuvad praktikantidele pärast praktika edukat läbimist kvaliteetset tööd;

16. kutsub komisjoni üles pöörama Euroopa oskusteaasta jooksul ja Euroopa noorteaasta järelmeetmena erilist tähelepanu kvaliteetse, juurdepääsetava ja tasustatud praktika tagamisele, eelkõige avatud tööturul, kooskõlas 2022. aasta mais avaldatud aruandega Euroopa tuleviku konverentsi lõpptulemuste kohta;

17. kutsub komisjoni üles pakkuma liikmesriikidele abi praktika kvaliteediraamistiku rakendamisega seotud õigusküsimuste vallas;

Parimad tavad ja järelevalve

18. kutsub liikmesriike üles rakendama asjakohaseid järelevalvesüsteeme, et tagada praktikantide esimese töökogemuse kõrge kvaliteet; kutsub komisjoni üles esitama suuniseid asjakohaste järelevalvesüsteemide kohta, et tagada andmete kogumise ühtsus;

19. nõuab, et riiklikud tööturuinspeksioonid tagaksid kvaliteetset praktikat käsitlevate kehtivate reeglite järgimise; nõuab sellega seoses riiklike tööturuinspeksioonide teadlikkuse ja suutlikkuse edasist suurendamist ja koolitust;

20. nõuab tihedamat koostööd kõigi asjaomaste sidusrühmade, eelkõige haridus- ja tööturuasutuste, praktika pakkujate, sh tööandjate, riiklike, piirkondlike ja kohalike omavalitsuste vahel ning sotsiaalpartnerite, noorteorganisatsioonide esindajate ja praktikantide kaasamist; soovib luua sarnaselt Euroopa Õpipoisiõppe Liiduga Euroopa Praktika Liidu, mis ühendaks valitsusi ja peamisi sidusrühmi eesmärgiga parandada praktika kvaliteeti ja pakkumist kogu liidus, edendades samal ajal praktikantide liikuvust, eelkõige tagades juurdepääsu piisavatele rahalistele vahenditele ja ka keelekursustele;

21. nõuab kohalike oskuste paktide toetamist koostöös avalike tööturuasutuste ja kõigi kohaliku tasandi osalejatega, tagamaks, et praktika aitab vähendada oskuste mittevastavust tööturu vajadustele;

Andmete kogumine

22. nõuab paremat ja võrdlevamat andmete kogumist praktika kohta riiklikul ja liidu tasandil; palub lisada sotsiaalvaldkonna tulemustabelisse võrdlusandmed praktika kohta;

23. rõhutab, et on vaja lisaandmeid eelkõige järgmise kohta: tasustamata praktika statistika ja teave selle kohta, millistes sektorites on see probleem valdavam; takistused, millega praktikandid kvaliteetse praktika saamisel kokku puutuvad, ja viisid nende ületamiseks; hiljutiste sotsiaal-majanduslike kriiside mõju praktikantidele; praktika läbimisel sageli esinevad probleemid ja nende ületamise viisid; tööandjate ees seisvad võimalikud takistused kvaliteetse praktika pakkumisel ja nende ületamise viisid; digitaalse praktika eelised ja puudused; puuetega praktikantide ja vähese kaitstusega taustaga praktikantide kogemused; piiriülese praktika takistused ja nende ületamise viisid;

Juurdepääsetavus

24. tuletab meelde, et igasugune diskrimineerimine soo, rassi, nahavärvuse, rahvuse, etnilise, sotsiaalse või majandusliku päritolu, geneetiliste omaduste, keele, usutunnistuse või veendumuste, poliitiliste või muude arvamuste, rahvusvähemusse kuulumise, varalise seisundi, sünnipära, puuete, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel peab olema keelatud; kutsub liikmesriike üles kehtestama selle tagamiseks erimeetmed⁽²⁶⁾;

25. rõhutab, et kvaliteetne praktika peab olema kaasav ja kõigile juurdepääsetav; rõhutab eelkõige vajadust toetada puuetega inimesi, et neil oleks juurdepääs kvaliteetsele praktikale, tagades samal ajal kaasava valikuprotsessi ja vähendades puuetega inimeste ees seisvaid tõkkeid; nõuab kogu liidus kasutatavat puude määratlust ja palub komisjonil kiirendada ELi puudega isiku kaardi kasutuselevõttu, et hõlbustada puuetega inimeste liikuvust ja nende võimalusi kasutada

⁽²⁶⁾ Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikkel 21 mittediskrimineerimise kohta: <http://fra.europa.eu/en/eu-charter/article/21-non-discrimination#:~:text=Any%20discrimination%20based%20on%20any,sexual%20orientation%20shall%20be%20prohibited>.

praktikavõimalusi muudes liikmesriikides; rõhutab, et tuleb tagada erisuguste puuetega praktikantide juurdepääs nende vajaduste järgi kohandatud töökohtadele; nõuab nõukogu direktiivi 2000/78/EÜ⁽²⁷⁾ läbivaatamist, et parandada artiklit mõistlike abinõude kohta töökohal kooskõlas ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooniga; nõuab diskrimineerimisvastase direktiivi (COM(2008)0426) ettepaneku vastuvõtmise blokeerimise lõpetamist; rõhutab, et töötasu ja puuetega seotud toetus tuleb teineteisest eraldada, et võimaldada praktika jaoks puuetega seotud lisakulusid; rõhutab isikliku abi olulisust puuetega inimeste toetamisel, et toetada iseseisvat elu; nõuab suuremat koostööd sotsiaalpartnerite ja suuremas diskrimineerimise ohus olevaid inimesi esindavate organisatsioonide vahel;

26. rõhutab vajadust elukestva õppe järele; nõuab, et praktika oleks juurdepääsetav igas vanuses inimestele; tuletab meelde, et praktikast võib olla praktika pakkujale ja praktikandile palju kasu; rõhutab sellega seoses vanemaealiste inimeste tohutut ja alahinnatud potentsiaali;

27. rõhutab vajadust pakkuda ebasoodsa taustaga noortele, eelkõige NEET-noortele, mõeldud võimalusi; toetab sellega seoses liidu tasandi eesmärki, mille kohaselt peaks NEET-noorte osakaal 2030. aastaks olema alla 9 %⁽²⁸⁾;

Piiriülene liikuvus

28. kutsub liikmesriike üles soodustama rohkem piiriülest praktikat; rõhutab sellega seoses EURESe potentsiaali praktika sobitamise ja praktikakoha leidmise vahendina; kutsub komisjoni üles arendama EURESt edasi, pakkudes selgemat teavet erisuguste puuetega inimestele kättesaadavas vormis ning paremaid juhendamise- ja tööhõiveteenuseid huvitatud praktikantidele, kes soovivad kasutada ära piiriülest liikuvust; kutsub liikmesriike üles edendama EURESt muu hulgas praktika pakkujate, noorte, töötute ja hiljuti kooli lõpetanute seas; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles hõlbustama praktika käigus omandatud teadmiste, oskuste ja pädevuste tunnustamist ja valideerimist, eelkõige seoses oskuste piiriülese tunnustamisega; kordab, et praktika kuulub töökogemuse alla ja seda tuleks töölevõtmisel sellisena tunnustada;

29. nõuab, et komisjon esitaks ELi toimimise lepingu artikli 153 lõike 2 punkti b alusel koostoimes artikli 153 lõike 1 punktiga b kooskõlas I lisas esitatud direktiivi eelnõuga ettepaneku võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv praktika kvaliteediraamistiku kohta, milles sätestatakse avatud turu tingimustes toimuva praktika, aktiivse tööturupoliitika raames toimuva praktika ja kutsealase koolituse kohustusliku osana toimuva praktika kvaliteedistandardite miinimumnõuded ja piisav tasustamine;

30. nõuab, et komisjon esitaks ELi toimimise lepingu artikli 166 lõike 4 alusel kooskõlas II lisas esitatud otsuse eelnõuga ettepaneku võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus hariduskvalifikatsiooni omandamiseks läbitava praktika kvaliteediraamistiku kohta;

31. on seisukohal, et käesolevas dokumendis esitatud ettepanekute jaoks on vaja piisavat rahastamist, ning leiab, et taotletavate ettepanekute finantsmõju tuleks katta liidu asjakohasest eelarveeraldisest;

o

o o

32. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon ja lisas toodud soovitused komisjonile ja nõukogule.

⁽²⁷⁾ Nõukogu 27. novembri 2000. aasta direktiiv 2000/78/EÜ, millega kehtestatakse üldine raamistik võrdses kohtlemises töö saamisel ja kutsealale pääsemisel (EÜT L 303, 2.12.2000, lk 16).

⁽²⁸⁾ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Statistics_on_young_people_neither_in_employment_nor_in_education_or_training#To_what_extent_are_young_adults_neither_in_employment_nor_in_education_or_training.3F_The_transition_from_education_to_work.

RESOLUTSIOONI I LISA

Ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv kvaliteetse praktika kohta

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 153 lõike 2 punkti b koostoimes artikli 153 lõike 1 punktiga b,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa sotsiaalõiguste samba 1. põhimõttega on ette nähtud, et igäihel on õigus kvaliteetsele ja kaasavale haridusele, koolitusele ja elukestvatele õppele, et säilitada ja omandada oskused, mis võimaldavad ühiskonnas täielikult osaleda ja aitavad suunduda edukalt tööturule. Euroopa sotsiaalõiguste samba kolmandas põhimõttes rõhutatakse, et hoolimata soost, rassilisest või etnilisest päritolust, usutunnistusest või veendumustest, puudest, vanusest või seksuaalsest sättumusest on igäihel õigus võrdsele kohtlemisele ja võrdsetele võimalustele muu hulgas seoses tööhõive ja haridusega.
- (2) Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 14 lõikes 1 on sätestatud, et igäihel on õigus haridusele ning õigus saada kutse- ja täiendusõpet.
- (3) Puuetega inimeste õiguste strateegia aastateks 2021–2030 eesmärk on tagada puuetega inimeste täielik ja teistega võrdsetel alustel osalemine ühiskonnas liidus ja mujal. Komisjon kohustub kõnealuse strateegia raames tagama, et puuetega inimesed saavad osaleda praktilisel ja omandada uusi oskusi, mis on tööhõive ja sõltumatuse põhitingimus.
- (4) Praktika on muutunud oluliseks tööturule sisenemise vahendiks.
- (5) Kui tavapärased töökohad, eeskätt tavaliselt praktikantidele pakutavad algtaseme ametikohad, asendatakse praktikaga, eelkõige korduvate praktikaperioodidega, toob see kaasa sotsiaal-majanduslikud kulud. Lisaks ei muuda halva kvaliteediga ja eelkõige vähese õppesisuga praktika praktikanti tööalaselts konkurentsivõimeliseks ega too kasu kummalegi poolele. Sotsiaalkulud võivad tekkida ka seoses madalalt tasustatud või tasustamata praktikaga, mis võib piirata ebasoodsa taustaga noorte karjäärivõimalusi.
- (6) Inimese valikut osaleda tasustamata või halvasti tasustatud praktilisel mõjutab suuresti tema rahaline olukord. Vähese kaitstusega taustaga noored jäetakse ebaõiglaselt ilma juurdepääsust töö võimalustele organisatsioonides ja tööstusharudes, mis pakuvad tasustamata praktikat ja diskrimineerivad kaudselt mõnda noorterühma.
- (7) Leidub tõendeid selle kohta, et on olemas seos praktikakoha kvaliteedi ja saadava töökoha vahel. See, mil määral praktika hõlbustab üleminekut tööle, sõltub praktika õppesisu ja töötingimuste kvaliteedist. Kvaliteetne praktika motiveerib noori sisenema tööturule, parandab tulevikuväljavaateid ja vaimset stabiilsust, parandab tööturu vajadustele vastavust, toob otsest kasu tootlikkusele ning edendab liikuvust, vähendades eelkõige otsimise ja sobitamise kulusid nii ettevõtjate kui ka praktikantide jaoks.
- (8) Tõendid näitavad, et paljudel praktikakohtadel puudub seos ülesannete ja õpieesmärkide vahel. Kvaliteetsel praktilisel peab olema kindel ja tugev õppesisu. Selleks tuleb kindlaks määrata, millised erioskused peab praktikant omandama, kuidas teda juhendatakse ja mentorluse raames nõustatakse ning on vaja jälgida tema arengut kogu praktika jooksul.
- (9) Samuti on tuvastatud probleeme seoses töötingimustega, nagu pikk tööaeg, sotsiaalkindlustuse puudumine, tervise- ja õnnetusjuhtumikindlustuse ning haiguspuhkuse puudumine, kaitse tervise ja ohutuse või tööga seotud riskide eest, väike või olematu töötasu ning praktikalepingutes sätestatud ebaselged tingimused.

- (10) Liikmesriigid peaksid tagama, et praktikandid oleksid kindlustatud sotsiaalkindlustussüsteemis, eelkõige seoses tervishoiu, töötuse ja pensioniõigustega ning kooskõlas riikliku õiguse ja tavaga. Praktika pakkujad peaksid tagama, et praktikantidel on kooskõlas riikliku õiguse ja tavaga kindlustus õnnetuste, sealhulgas tööõnnetuste vastu.
- (11) Avatud tööturul toimuv praktika on mõnes liikmesriigis endiselt reguleerimata. Õigusraamistiku või vahendi puudumisel või seetõttu, et praktika töötingimused ja õppesisu ei ole esitatud läbipaistvalt, on paljudel praktika pakkujatel võimalik kasutada praktikante odava või isegi tasustamata tööjõuna.
- (12) Sellise teabe ja siduvate kvaliteedikriteeriumide puudumine on üks halva kvaliteediga praktika põhjustest ning praktika puhul on see probleem tunduvalt levinum kui tavapärase töösuhte puhul. Praktika juurdepääsetavust parandavad rangemad läbipaistvusnõuded ning praktikakohtade sooneutraalsed ja kaasavad teadaanded ja kuulutused.
- (13) Sotsiaalpartneritel ja muudel asjaomastel sidusrühmadel, nagu üliõpilasliidud, noorteorganisatsioonid ja elukestva kutsenõustamise pakkujad, on tähtis roll praktikapoliitika ja -programmide kavandamisel, rakendamisel ja järelvalvel. Nende koostöö raames võiks anda praktikantidele sihipäraselt teavet olemasolevate karjäärivõimaluste ja tööturul vajaminevate oskuste ning praktikantide õiguste ja kohustuste kohta.
- (14) Euroopa Parlament on korduvalt hukka mõistnud tasustamata praktika kui noorte töötajate ärakasutamise vormi ja nende õiguste rikkumise ning nõudnud ühist õigusraamistikku, et tagada praktika eest õiglase tasu maksmine eksploateerivate tavade vältimiseks.
- (15) Käesolevas direktiivis tuleks sätestada miinimumnõuded, mille alusel määratakse kindlaks kvaliteetse praktika olemus.
- (16) Käesolev direktiiv peaks hõlmama praktikante, kes on avatud tööturul toimival praktikal, aktiivse tööturupoliitika raames toimival praktikal, sealhulgas noortegarantii raames pakutaval praktikal, ning kutsealase koolituse kohustusliku osana toimival praktikal.
- (17) Võttes arvesse käesoleva direktiivi laadi ja eesmärki, ei tuleks seda tõlgendada kui õigusakti, mis takistab liikmesriikidel säilitada või kehtestada praktikantide jaoks soodsamaid sätteid,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Reguleerimise ja kohaldamisala

1. Käesoleva direktiiviga kehtestatakse raamistik praktika kvaliteedi ja juurdepääsetavuse ning sellist praktikat läbivate praktikantide töötingimuste parandamiseks. Käesolevat direktiivi kohaldatakse järgmise praktika suhtes:

- a) avatud turu tingimustes toimuv praktika,
- b) aktiivse tööturupoliitika raames toimuv praktika,
- c) kutsealase koolituse kohustusliku osana toimuv praktika.

Artikkel 2

Mõisted

1. Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „avatud turu tingimustes toimuv praktika“ – praktikandi ja praktika pakkuja vahel sõlmitud mittekohustuslik kahepoolne eraõiguslik leping, milles ei osale kolmas isik ja millel puudub formaalne seos haridus- või koolitusasutusega;
- b) „aktiivse tööturupoliitika raames toimuv praktika“ – praktika, mille korraldab avalik tööturuasutus koostöös praktika pakkujaga ja mis põhineb kolmepoolsel lepingul ning mille eesmärk on aidata töötutel või tööturult eemalejäänud noortel tööd leida;
- c) „kutsealase koolituse kohustusliku osana toimuv praktika“ – praktika, mis on kohustuslik sissejuhatus spetsiifilise töövaldkonna kutsepraktikasse;

- d) „praktikaleping“ – piiratud kestusega leping, millega nähakse ette õppe- ja koolituskomponenti sisaldav avatud turu tingimustes toimuv praktika, aktiivse tööturupoliitika raames toimuv praktika või kutsealase koolituse kohustusliku osana toimuv praktika ning mis vastab igas liikmesriigis kehtivas õiguses, kollektiivlepingus või tavas määratletud töölepingu või töösuhte tingimustele, võttes arvesse Euroopa Liidu Kohtu praktikat;
- e) „praktikant“ – isik, kes praktikalepingu alusel läbib avatud turu tingimustes toimuva praktika, aktiivse tööturupoliitika raames toimuva praktika või kutsealase koolituse kohustusliku osana toimuva praktika praktiliste ja erialaste kogemuste omandamiseks, et parandada tööalast konkurentsivõimet ja hõlbustada üleminekut tavapärasele tööle;
- f) „praktika pakkuja“ – ettevõtja, avalik tööturuasutus või muu avalik-õiguslik, eraõiguslik või mittetulunduslik üksus, mis pakub avatud turu tingimustes toimuvat praktikat, aktiivse tööturupoliitika raames toimuvat praktikat või kutsealase koolituse kohustusliku osana toimuvat praktikat.

Artikkel 3

Kvaliteedikriteeriumid

1. Liikmesriigid tagavad, et praktikantidel on õigus:
 - a) kirjalikule praktikalepingule, milles on sätestatud vähemalt järgmine:
 - i) praktika kestus ja pikendamise tingimused;
 - ii) käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvate praktikalepingute puhul praktikandile makstav tasu kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2022/2041 ⁽¹⁾;
 - iii) praktikandi ja praktika pakkuja õigused ja kohustused, sealhulgas praktikandi täidetavad ülesanded ning asjakohasel juhul praktika pakkuja põhimõtted konfidentsiaalsuse ja intellektuaalomandiõiguste kohta;
 - iv) kord, mille alusel juhendaja mentorluse raames juhendab ja hindab praktikanti talle määratud ülesannete täitmisel;
 - v) õpiesmärgid, mida praktikant ja praktika pakkuja (ning artikli 2 punktide b ja c puhul ka teised asjaosalised) on ühiselt arutanud ja mille nad on seadnud, et aidata praktikandil omandada praktilisi kogemusi ja vajalikke oskusi.

Alapunktis iii osutatud ülesanded määratakse kindlaks punktis v osutatud õpiesmärkide alusel ja need peavad aitama kaasa nende õpiesmärkide saavutamisele;

 - b) õigused, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivides 2003/88/EÜ ⁽²⁾ ja (EL) 2019/1152 ⁽³⁾, nagu neid rakendatakse riikliku õiguse ja tavaga;
 - c) praktikantide juurdepääs sotsiaalkaitsele kooskõlas riiklike kavade, sealhulgas ravikindlustuse, töötushüvitiste ja pensionimaksetega.
2. Liikmesriigid tagavad toetuse neile praktika pakkujatele, kes pakuvad praktikavõimalusi puuetega inimestele.

Artikkel 4

Praktika kestus, uuendamine ja pikendamine

1. Liikmesriigid tagavad, et praktika kestus on ajaliselt piiratud ja mitte lühem kui üks kuu, võttes arvesse riiklike tavasid.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. oktoobri 2022. aasta direktiiv (EL) 2022/2041, mis käsitleb piisavat miinimumpalka Euroopa Liidus (ELT L 275, 25.10.2022, lk 33).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. novembri 2003. aasta direktiiv 2003/88/EÜ tööaja korralduse teatavate aspektide kohta (ELT L 299, 18.11.2003, lk 9).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/1152 läbipaistvate ja prognoositavate töötingimuste kohta Euroopa Liidus (ELT L 186, 11.7.2019, lk 105).

2. Liikmesriigid tagavad, et praktika kestuse, uuendamise või pikendamisega seotud korraldused ei too kaasa algtaseme töökohtade, täistööajaga vabade töökohtade või tähtajatute töölepingute asendamist muu hulgas sama kohaga seotud praktika pikendamisega sama praktika pakkuja juures.
3. Liikmesriigid täpsustavad asjaolud ja tingimused, mille korral võib praktikant pikendada või uuendada pärast esialgse praktikalepingu lõppemist.
4. Liikmesriigid tagavad, et praktikalepingu kohaselt võib nii praktikant kui ka praktika pakkuja lõpetada praktika kirjaliku teatisega, mis antakse piisavalt aegsasti, võttes arvesse praktika kestust ja asjakohast riiklikku tava.

Artikkel 5

Praktika tunnustamine

1. Liikmesriigid tagavad praktika kestel saadud teadmiste, oskuste ja pädevuste tunnustamise ja valideerimise ning selle, et praktika pakkujaid tõendavad neid hindamise alusel tunnistusega.
2. Liikmesriigid tagavad, et praktikant tunnustatakse töölevõtmisel töökogemusena.

Artikkel 6

Läbipaistvusnõuded

1. Liikmesriigid tagavad, et praktika pakkujad lisavad oma sooneutraalsetele ja kaasavatele praktikakohtade kuulutustele ja reklaamile teabe praktikatingimuste, sealhulgas tasu, töötingimuste, eeldatavate ülesannete ning tervise- ja õnnetusjuhtumikindlustuse kohta.
2. Praktika pakkujad annavad teavet töölevõtmispoliitika kohta, sealhulgas nende praktikantide osakaalu kohta, kelle praktika pakkuja on pärast praktikant viimastel aastatel tööle võtnud.
3. Praktika pakkujad ei nõua praktikakohtade kuulutuste avaldamisel või reklaamimisel varasemat töökogemust.
4. Liikmesriigid tagavad, et tööinspektorid keelavad algtaseme või alaliste ametikohtade asendamise praktikaga.

Artikkel 7

Sotsiaaldialog ja sidusrühmade kaasamine

1. Ilma et see piiraks sotsiaalpartnerite sõltumatust ning kooskõlas riikliku õiguse ja tavaga tagavad liikmesriigid sotsiaalpartnerite ja muude asjaomaste sidusrühmade tulemusliku kaasamise käesolevas direktiivis sätestatud õiguste ja kohustuste kavandamise, rakendamise ja järelevalvesse.
2. Praktikantidel on juurdepääs töötajate esindajatele, sealhulgas ametiühingutele.

Artikkel 8

Karistused

Liikmesriigid kehtestavad karistusnormid, mida kohaldatakse käesoleva direktiivi alusel vastu võetud liikmesriigi sätete või käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvate õiguste kohta juba kehtivate asjakohaste sätete rikkumise korral, ning võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada kõnealuste normide rakendamine. Kehtestatud karistused peavad olema mõjusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Liikmesriigid teavitavad komisjoni hiljemalt ... [kolm aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeva] nimetatud normidest ja meetmetest ning teavitavad teda viivitamata nende hilisematest muudatustest.

Artikkel 9

Kaitse taseme säilitamine ja soodsamad sätted

1. Käesolev direktiiv ei tohi vähendada praktikantidele ette nähtud õigusi ega olla ka mõjuv põhjus, et alandada praktikantidele käesoleva direktiiviga hõlmatud valdkonnas võimaldatavat üldist kaitsetaset.

2. Käesolev direktiiv ei piira liikmesriigi õigust kohaldada või kehtestada õigus- ja haldusnorme, mis on praktikantide jaoks soodsamad, või soodustada või lubada praktikantide jaoks soodsamate kollektiivlepingute kohaldamist.

Artikkel 10

Andmete kogumine, järelevalve ja hindamine

1. Komisjon avaldab suunised, et tagada andmete kogumise ühtsus. Komisjon jälgib nende suuniste kohaldamist.
2. Liikmesriigid tagavad, et riigi tasandil kogutakse andmeid praktika kohta kooskõlas lõikes 1 osutatud komisjoni suunistega. Nad esitavad kogutud andmed komisjonile igal aastal.

Artikkel 11

Aruandlus ja läbivaatamine

Hiljemalt ... [kolm aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeva] hindab komisjon käesoleva direktiivi rakendamist ja selle praktilist mõju ning esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande.

Artikkel 12

Ülevõtmine

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt ... [kaks aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeva]. Liikmesriigid teatavad nendest viivitamata komisjonile.
2. Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nende ametlikul avaldamisel nendesse või nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

Artikkel 13

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 14

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

....

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

RESOLUTSIOONI II LISA

Ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus praktika kvaliteediraamistiku kohta

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 166 lõiget 4,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt,

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa sotsiaalõiguste samba 1. põhimõttega on ette nähtud, et igapähele on õigus kvaliteetsele ja kaasavale haridusele, koolitusele ja elukestvatele õppele, et säilitada ja omandada oskused, mis võimaldavad ühiskonnas täielikult osaleda ja aitavad suunduda edukalt tööturule. Euroopa sotsiaalõiguste samba kolmandas põhimõttes rõhutatakse, et hoolimata soost, rassilisest või etnilisest päritolust, usutunnistusest või veendumustest, puudest, vanusest või seksuaalsest sättumusest on igapähele õigus võrdsele kohtlemisele ja võrdsetele võimalustele muu hulgas seoses tööhõive ja haridusega.
- (2) Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 14 lõikes 1 on sätestatud, et igapähele on õigus haridusele ning õigus saada kutse- ja täiendusõpet.
- (3) Puuetega inimeste õiguste strateegia aastateks 2021–2030 eesmärk on tagada puuetega inimeste täielik ja teistega võrdsetel alustel osalemine ühiskonnas liidus ja mujal. Komisjon kohustub kõnealuse strateegia raames tagama, et puuetega inimesed saavad osaleda praktilisel ja omandada uusi oskusi, mis on tööhõive ja sõltumatuse põhitõingimus.
- (4) Hariduskvalifikatsiooni omandamiseks läbitava praktika eesmärk on pakkuda õppuritele spetsiifilist tööõppimise kogemust, lõimides akadeemilised teadmised praktiliste kogemustega, andes neile võimaluse leida oma ametialased huvivaldkonnad ja suurendades nende tööalast konkurentsivõimet.
- (5) Kui tavapärasel töökohal, eeskätt tavaliselt praktikantidele pakutavad algtaseme ametikohad, asendatakse praktikaga, eelkõige korduvate praktikaperioodidega, toob see kaasa sotsiaal-majanduslikud kulud. Lisaks ei muuda halva kvaliteediga ja eelkõige vähese õppesisuga praktika praktikanti tööalaselts konkurentsivõimeliseks ega too kasu kummalegi poolele. Sotsiaalkulud võivad tekkida ka seoses tasustamata praktikaga, mis piirab ebasoodsa taustaga noorte karjäärivõimalusi.
- (6) Leidub tõendeid selle kohta, et on olemas seos praktikakoha kvaliteedi ja saadava töökoha vahel. See, mil määral praktika hõlbustab üleminekut tööellu, sõltub praktika õppesisu ja praktikatingimuste kvaliteedist. Kvaliteetne praktika motiveerib noori sisenema tööturule, parandab tulevikuväljavaateid ja vaimset stabiilsust, parandab tööturu vajadustele vastavust, toob otsest kasu tootlikkusele ning edendab liikuvust, vähendades eelkõige otsimise ja sobitamise kulusid nii ettevõtjate kui ka praktikantide jaoks.
- (7) Tõendid näitavad, et paljudel praktikakohtadel puudub seos ülesannete ja õpieesmärkide vahel. Kvaliteetsel praktilisel peab olema kindel ja tugev õppesisu. Selleks tuleb kindlaks määrata, millised erioskused peab praktikant omandama, kuidas teda juhendatakse ja mentorluse raames nõustatakse ning kuidas jälgitakse tema arengut kogu praktika jooksul.
- (8) Samuti on tuvastatud probleeme seoses praktikatingimustega, nagu pikk tööaeg, sotsiaalkindlustuse puudumine, tervise- ja õnnetusjuhtumikindlustuse ning haiguspuhkuse puudumine, kaitse tervise ja ohutuse või tööga seotud riskide eest, väike või olematu hüvitis ning praktikalepingutes sätestatud ebaselged tingimused.

- (9) Hariduskvalifikatsiooni saamiseks läbitav praktika on mõnes liikmesriigis endiselt reguleerimata. Õigusraamistiku või vahendi puudumisel või seetõttu, et praktika tingimused ja õppesisu ei ole esitatud läbipaistvalt, on paljudel praktika pakkujatel võimalik kasutada praktikante odava või isegi tasustamata tööjõuna.
- (10) Tugevdatud ja ajakohastatud praktika kvaliteediraamistikuga toetatakse praktikakohtade tingimuste ja õppesisu parandamist. Praktika kvaliteediraamistiku põhielemendid on kirjalik praktikaleping, milles on esitatud õpieesmärgid, inimväärsed praktikatingimused, sealhulgas elukallidusele vastav hüvitis, õigused ja kohustused ning nõue, et praktika keskus oleks mõistlik.
- (11) Teabe puudumine on üks halva kvaliteediga praktika põhjustest ning praktika puhul on see probleem tunduvalt levinum kui tavapärase töösuhte puhul. Praktika juurdepääsetavust parandavad praktikakohtade sooneutraalsete ja kaasavate teadaannete ning kuulutuste rangemad läbipaistvusnõuded.
- (12) Peamistel sidusrühmadel, nagu sotsiaalpartnerid, üliõpilasliidud ja -esindused, noorteorganisatsioonid ja elukestva kutsenõustamise pakkujad, on tähtis roll praktikapoliitika ja -programmide kavandamisel, rakendamisel ja järelevalvel. Nende koostöö raames võiks anda praktikantidele sihipäraselt teavet olemasolevate karjäärivõimaluste ja tööturul vajaminevate oskuste ning praktikantide õiguste ja kohustuste kohta.
- (13) Üks võimalus on suurendada praktikantide piiriülest liikuvust liidus. Inimväärse hüvitise puudumine takistab praktikantide piiriülese liikuvuse arengut, eriti ebasoodsas olukorras olevatesse rühmadesse kuuluvate üliõpilaste puhul. Lisaks sellele on mõnel juhul leitud, et praktikantide piiriülese liikuvuse halduslikud ja õiguslikud takistused on mõjutanud mitut vastuvõtvat liikmesriiki. Sellega seoses tuleb anda teavet praktikantide õiguse kohta piiriülesele liikuvusele. Praktika kvaliteediraamistikuga hõlbustatakse samuti juurdepääsu piiriülestele praktikavõimalustele sel viisil, et esitatakse põhimõtted ja suunised, mida praktika korraldamisel aluseks võtta.
- (14) Praktika kvaliteediraamistikku järgivaid praktika pakkujaid võib rahaliselt toetada liidu ja riiklikest vahenditest. See hõlmab võimalikku toetust pakkujatele tekkivate praktikakulude katmiseks.
- (15) Euroopa Parlament on korduvalt hukka mõistnud tasustamata praktika kui noorte töötajate ärakasutamise vormi ja nende õiguste rikkumise ning nõudnud ühist õigusraamistikku, et tagada praktika eest õiglase tasu maksmine eksploateerivate tavade vältimiseks.
- (16) Praktika kvaliteediraamistik on tähtis võrdlusalus, mille alusel määratakse kindlaks kvaliteetse praktika olemus.
- (17) Käesolev otsus peaks hõlmama praktikante, kes läbivad praktika hariduskvalifikatsiooni omandamiseks.
- (18) Käesoleva otsusega hõlmatud praktikandid peaksid saama piisavat hüvitist, mille iga liikmesriik määrab kindlaks riiklike sotsiaal-majanduslike tingimuste ja elukalliduse alusel. See peaks hõlmama vähemalt elementaarseid põhivajadusi, nagu toit, majutus ja transport. Hüvitis peaks olema rahaline või seda tuleks muul viisil täiendada mitterahaliste hüvitistega.
- (19) Võttes arvesse käesoleva otsuse laadi ja eesmärki, ei tuleks seda tõlgendada kui õigusakti, mis takistab liikmesriikidel säilitada või kehtestada praktikantide jaoks soodsamaid sätteid,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Eesmärgid

Praktika kvaliteediraamistiku eesmärk on parandada:

- a) hariduskvalifikatsiooni omandamiseks läbitava praktika kvaliteeti, eelkõige seoses õppe- ja praktikasisu ning praktikatingimustega, et hõlbustada üleminekut tööellu;
- b) sellisele praktikale juurdepääsu, eelkõige selleks, et suurendada ebasoodsas olukorras olevatesse rühmadesse kuuluvate noorte ja puuetega inimeste osalemist artiklite 2–13 rakendamise kaudu.

Artikkel 2

Kirjaliku praktikalepingu sõlmimine

1. Liikmesriigid nõuavad, et praktika põhineks kirjalikul lepingul, mis sõlmitakse praktika alguses praktikandi ja praktika pakkuja vahel.
2. Liikmesriigid nõuavad, et praktikalepingus oleks märgitud hariduslikud eesmärgid, praktikatingimused, praktika pakkuja poolt praktikandile makstav piisav hüvitis, lepinguosaliste õigused ja kohustused kooskõlas kohaldatava liidu ja riikliku õigusega ning praktika kestus.

Artikkel 3

Õpi- ja praktikaeesmärgid

1. Liikmesriigid edendavad parimaid tavasid, mis on seotud praktikandi, praktika pakkuja ja haridusasutuse ühiselt seatud õpi- ja praktikaeesmärkidega, et aidata praktikantidel omandada praktilisi kogemusi ja vajalikke oskusi. Praktikandile tuleks anda ülesanded, mille abil on võimalik neid eesmärke saavutada.
2. Liikmesriigid julgustavad praktika pakkujaid määrama praktikantidele mentori, kes juhendab praktikanti talle määratud ülesannete täitmisel ning jälgib ja hindab ülesannete täitmisel tehtud edusamme, tagades ühtlasi oskuste põlvkondadevahelise ülekandmise.

Artikkel 4

Praktikantidele kohaldatavad tingimused

1. Liikmesriigid tagavad, et kohaldatava liidu ja riikliku õiguse alusel järgitakse praktikantide õigusi, praktikatingimusi ja juurdepääsu sotsiaalkaitsele, sh maksimaalse nädalase tööaja suhtes kohaldatavad piirangud, igapäevased ja -nädalased minimaalsed puhkeajad, minimaalsed puhkuseõigused, haiguspuhkus, kaugtööõigused ja võimalus olla esindatud, ning et praktika tunnid ja kestus on kooskõlas asjaomase õppekavaga, kui praktika ja õpingud toimuvad samal ajal.
2. Liikmesriigid tagavad, et praktikantidel on kooskõlas riikliku õiguse ja tavaga tervise- ja õnnetusjuhtumikindlustus ning õigus haiguspuhkusele.
3. Liikmesriigid tagavad, et käesoleva otsusega hõlmatud praktikandid peaksid saama piisavat hüvitist, mille iga liikmesriik määrab kindlaks riiklike sotsiaal-majanduslike tingimuste ja elukalliduse alusel.
4. Liikmesriigid tagavad, et kaugosaluse vormis toimuvad praktikaosad vastavad praktikatingimustele, mentor jälgib neid nõuetekohaselt ja nende puhul rakendatakse praktika kvaliteediraamistikku täies ulatuses.
5. Liikmesriigid tagavad, et riiklikel tööinspeksioonidel ja asjaomastel ametiasutustel on vahendid, et teatada kuritarvitustest ja praktikantide halvadest tingimustest.

Artikkel 5

Õigused ja kohustused

Liikmesriigid innustavad asjaomaseid pooli tagama, et praktikalepinguga nähtaks ette praktikandi ja praktika pakkuja õigused ja kohustused, sh selgitataks asjakohasel juhul praktika pakkuja konfidentsiaalsuse ja intellektuaalomandi õigustega seotud põhimõtteid.

Artikkel 6

Praktika kestus

1. Liikmesriigid tagavad, et praktika piiratud kestus ei ole põhimõtteliselt pikem kui kuus kuud, välja arvatud juhul, kui pikem kestus on põhjendatud, võttes arvesse riiklikke tavasid.
2. Liikmesriigid soodustavad tava, mille kohaselt praktikalepingus sätestatakse, et nii praktikant kui ka praktika pakkuja võib lõpetada praktika kõigile lepinguosalistele esitatava kirjaliku teatisega, mis antakse piisavalt aegsasti, võttes arvesse praktika kestust ja asjakohast riiklikku tava.

*Artikkel 7**Praktika tunnustamine*

Liikmesriigid tagavad, et nii praktika pakkuja kui ka haridusasutus tunnustab ja valideerib praktika kestel saadud teadmisi, oskusi ja pädevusi ning väljastab selle kohta tunnistuse.

*Artikkel 8**Praktikale juurdepääs*

1. Liikmesriigid edendavad vähese kaitstusega taustaga praktikantide, sealhulgas puuetega praktikantide paremat juurdepääsu praktikale.
2. Liikmesriigid tagavad, et töökohad kohandatakse puuetega praktikantidele juurdepääsetavaks.

*Artikkel 9**Läbipaistvusnõuded*

Liikmesriigid julgustavad praktika pakkujaid lisama oma sooneutraalsetele ja kaasavatele praktikakohtade kuulutustele ja reklaamile teabe praktikatingimuste kohta, eelkõige seoses hüvitise, tervise- ja õnnetusjuhtumikindlustuse ning eeldatavate ülesannetega, ning andma teavet töölevõtmispoliitika, sealhulgas viimastel aastatel tööle võetud praktikantide osakaalu kohta.

*Artikkel 10**Piiriülene praktika*

1. Liikmesriigid lihtsustavad praktikantide piiriülest liikuvust liidus, muutes muu hulgas selgemaks praktikaga seotud riikliku õigusraamistiku ja kehtestades selged reeglid teistest liikmesriikidest pärit praktikantide vastuvõtmise ja praktikantide teise liikmesriiki saatmise kohta ning vähendades haldustoiminguid.
2. Kui kolmandate riikide kodanikud osalevad liidus praktikal, hõlbustavad liikmesriigid nende suhtes praktika kvaliteediraamistiku kohaldamist.
3. Väljaspool liitu toimuva liikuvuse puhul edendavad liikmesriigid praktika kvaliteediraamistiku järgimist haridusasutuste ja praktika pakkujate vahelistes lepingutes.

*Artikkel 11**Rahaline toetus*

Liikmesriigid edendavad riiklike ja/või liidu vahendite, näiteks Euroopa Sotsiaalfond+i, Euroopa Regionaalarengu Fondi ning taaste- ja vastupidavusrahastu vahendite eraldamist praktika kvaliteediraamistikku järgivatele praktika pakkujatele.

*Artikkel 12**Andmete kogumine, järelevalve ja hindamine*

1. Komisjon avaldab suunised asjakohaste järelevalvesüsteemide kohta, et tagada andmete kogumise ühtsus, mis võimaldaks koguda riiklikul tasandil praktika kohta paremaid ja võrreldavaid andmeid.
2. Lõike 1 kohaselt avaldatud suuniste alusel jälgib komisjon koostöös liikmesriikidega ja eelkõige tööhõivekomitee kaudu edusamme praktika kvaliteediraamistiku rakendamisel käesoleva otsuse alusel ning analüüsib kehtiva poliitika mõju.

*Artikkel 13**Praktika kvaliteediraamistiku rakendamine*

1. Liikmesriigid võtavad asjakohaseid meetmeid praktika kvaliteediraamistiku võimalikult kiireks rakendamiseks.
2. Liikmesriigid teavitavad käesoleva otsuse alusel võetud meetmetest komisjoni hiljemalt ... [kolm aastat pärast käesoleva otsuse jõustumise kuupäeva].

3. Liikmesriigid edendavad sidusrühmade, eelkõige sotsiaalpartnerite, üliõpilasliitude ja -esinduste, noorteorganisatsioonide ning elukestva kutsenõustamise pakkujate aktiivset kaasamist kvaliteediraamistiku rakendamisse.

Artikkel 14

Jõustumine

Käesolev otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 15

Adressaadid

Käesolev otsus on adresseeritud liikmesriikidele.

...

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja